

Klapstuk 87

Voorstellingen met redenen

Klapstuk was in oktober 1987 reeds aan zijn derde editie toe. De appreciatie voor en de beoefening van de danskunst is sinds het begin der tachtiger jaren in een stroomversnelling gekomen. Theo Van Rompay dwaalt door drie festivals. Hildegard De Vuyst rapporteert over de 1987-selectie, Marianne Van Kerckhoven stelt zich vragen bij het Alchemie-project. En festivaldirecteur Michel Uytterhoeven krijgt het laatste woord.

In 1983 transformeerde het Leuvense Klapstuk zich van een multidisciplinair kunstfestival tot een dansgebeuren. De internationale lijn en de aandacht voor vernieuwende tendensen bleven behouden.

“Klapstuk 83. Een internationaal dansfestival” kwam net op tijd. Onder meer Kaaitheater 81 en 83 hadden de publieksgevoeligheid voor hedendaagse dans reeds aangeboord en daar tussenin had Anne Teresa De Keersmaecker met haar produktie *Fase* elke scepsis terzake compleet onderuit gehaald.

Twee festivals en vier jaar later is het danslandschap gevoelig gewijzigd. In het spoor van De Keersmaecker en ROSAS hebben vele andere jonge choreografen gepoogd een eigen identiteit te veroveren. Fors in aantal gestegen, zijn inmiddels ook de theaters en organisatoren die binnen hun programmabeleid ruimte gecreëerd hebben voor het internationale aanbod. Klapstuk 83 was een witte raaf in de theaterwereld. Klapstuk 87 echter moest in de media voor de aandacht vechten tegen vele gelijklopende dansevenementen.

Tijd voor een balans dus.

Een ruime scala

Als we de programma's van drie Klapstuk-festivals naast mekaar leggen, vallen zowel de volledigheid als de diversiteit van het tableau op.

In de ongeveer veertig gepresenteerde produkties ontbreken geen belangrijke stromingen van de Nieuwe Dans, of het perspectief nu mondiaal is of specifiek Belgisch. Men kan het natuurlijk betreuren dat een Jiri Kylian of William Forsythe nooit op de affiche gestaan hebben, maar de grens werd nu eenmaal verder getrokken: Klapstuk maakte een keuze uit de evoluties in dié dans die ontstond buiten de klassieke balletgezelschappen om.

In een relatief kort tijdsbestek heeft het Vlaamse publiek kunnen kennismaken met het Amerikaanse formalisme: het vaak koele maar even vaak fascinerend mooie bewegingsonderzoek van Merce Cunningham, Lucinda Childs of Trisha Brown. Het heeft even kunnen proeven van het Duitse expressionisme of de Japanse Butoh. De Nieuwe Wilden waren hier: Michael Clark, Karole Armitage. En de jonge Franse school uiteraard: niet de stripfiguurtjes van Decoufflé, Lariou of Chopinot, wel de verhalen, sprookjes en mythes van Maguy Marin, Jean-Claude Gallotta en Monnier/Duroure. Met Rosas, Jan Fabre, Marc Vanrunxt en recent het Alchemie-project heeft men het hinterland nooit uit het oog verloren.

In die keuze heeft Klapstuk zich nooit laten leiden door de a priori's van een of ander circuit. Men stelde zich een haast educatieve taak en poogde alleen oog te hebben voor de inhoudelijke, culturele, historische betekenis van een bepaald werk. Dat heeft tot de gelukkige confrontatie geleid van intimisten als Steve Paxton en Onafhankelijk Toneel met grootschalig opererende *companies* als Folkwang Tanzstudio of Groupe Emile Dubois. Juist vanuit die vaststelling kan men niet voorbij aan die ene grote afwezige: Pina Bausch en haar Wuppertaler Tanztheater. Als geen ander heeft zij de Europese dans – én het theater – van de tachtiger jaren beïnvloed. Het is jammer dat het Klapstuk-publiek dit referentiepunt heeft moeten missen.

Schiften

Men kan dus stellen dat de vorige jaren het publiek de kans gekregen heeft om bij te benen, om de kijkachterstand weg te werken. Daarbij valt op dat, eens de schok van het nieuwe verteerd, slechts weinigen

een werkelijk oorspronkelijke danstaal hanteren. Van vele produkties blijft nauwelijks een beeld overeind: de frivoliteit van Bill T. Jones & Arnie Zane bijvoorbeeld, of het etherische *Niwa* van Muteki Sha, of de doorzichtige poses van Mark Tompkins. Andere produkties konden wel bekoren op het moment, maar gaan in de herinnering tenonder aan een gebrek aan reële impact. Maguy Marins *May B* is daar een uitstekend voorbeeld van. Of Carlotta Ikeda, Suzanne Linke zelfs. Ook het fysieke geweld van Michael Clark, Karole Armitage en Laurie Booth lijdt daaronder: even opwindend, maar men recupereert er snel van. Het dient echter gezegd: niet iedereen denkt er zo over. Het zijn choreografen als Clark, Armitage, Marin en Jones & Zane die nu het mooie weer uitmaken in Londen, Parijs en New York.

Hun werk geeft mij echter een bittere nasmaak, residu van een overdosis handigheid, een te grote drang naar roem, een ontspoorde ambitie. Je laat je eerst meeslepen, maar kijkt er daarna dwars doorheen.

Soit, daar tegenover staan er genoeg choreografen die ik niét zal vergeten, omdat zij, koppig en onwetend, op zoek zijn naar schoonheid, sensibilliteit, emotionaliteit. Klapstuk 85 had zich een uitspraak van Gerrit Timmers als motto toegeëigend die ik nog steeds zonder moeite kan bijtreden: “Voorstellingen spreken me niet aan door hun intellectuele gehalte of doordat het geen verteld wordt zo interessant is. Ze spreken me aan als ik voel dat de mensen die het doen het onherroepelijk daarover moeten hebben”. Voorstellingen met redenen dus, die een momentopname zijn uit een per

Trisha Brown en Diane Madden in “Set and Reset” – Foto Jack Mitchell